

VALKERIJ

INVENTARIS ○

Beschrijving

Valkerij is de jacht met slechtvalken en haviken. De band tussen de valkenier en zijn vogel is heel sterk. De training is gericht op conditie, jachttechniek en terugkomen naar de handschoen van de valkenier. In Nederland jagen valkeniers met gefokte slechtvalken en haviken. Er zijn twee hoofdvormen in de valkerij: de hoge en de lage vlucht. Bij de hoge vlucht wordt een slechtvalk als *aanwachter* gevlogen, dat wil zeggen dat de vogel hoog boven de valkenier en een jachthond blijft wachten tot het wild wordt opgejaagd. Bij de lage vlucht vliegt de havik of slechtvalk vanaf de arm van de valkenier direct op zijn prooi af. Bij beide jachtvormen gaat het vooral om de schoonheid van de vlucht, de buit is noodzakelijk voor de motivatie en ervaring van de jachtvogel. De prooien worden meestal gebruikt als beloning en als aas voor de vogel, in een enkel geval ook voor menselijke consumptie. Valkeniers gebruiken specifieke hulpmiddelen, ook wel 'fournituren' genoemd, zoals de *huif*, het kapje dat de vogel het zicht ontnemt en de *loer*, de kunstprooi die aan een lijn rondgedraaid wordt om de vogel terug te roepen. Hiermee is ook een specifiek taalgebruik ontstaan.

- LEES MINDER

Beoefenaars en betrokkenen

Drie valkerijverenigingen, het Valkeniersverbond Adriaan Mollen, Valkerij Equipage Jacoba van Beieren en de Orde der Nederlandse Valkeniers, hebben zich verenigd in een overkoepelende stichting Nationaal Overleg Valkerij Organisaties, kortweg NOVO, gevestigd in Venhorst. Bij elkaar opgeteld hebben zij ongeveer tweehonderd leden. In Valkenswaard is sinds 1986 ook gevestigd het Valkerij- en Sigarenmakerijmuseum, hier wordt een beeld gegeven van de geschiedenis van de valkerij in de periode 1650-1855.

- LEES MINDER

Geschiedenis en ontwikkeling

Al ten tijde van Karel de Grote, die op het Valkhof in Nijmegen kwam en overleed in 814, werd de valkerij op het grondgebied van het huidige Nederland bedreven. De jacht en de valkerij waren adellijke activiteiten. Het hertogdom Brabant lag op de trekroute van de slechtvalk. In plaatsen als Leende en Valkenswaard ontwikkelde de valkerij zich vanaf de zestiende eeuw. De streek was door de uitgestrekte heidevelden heel geschikt voor de vangst van jachtvogels. Die kregen een training en werden daarna verkocht in heel

Borgingsacties

2018-2019

- De lesbrief voor basisschoolleerlingen blijven promoten. De lesbrief is vanwege grote belangstelling vertaald in het Duits, Engels, Frans, Spaans en Arabisch en wordt nu wereldwijd gebruikt.

- De ontwikkeling van wet- en regelgeving zal nauwlettend gevolgd worden en waar nodig zullen daarbij actief de valkerijbelangen worden behartigd door middel van lobby, overleg met betrokken overheden en schriftelijke inbreng in wetgevingstrajecten.
- Innovatie blijft doorgaan. Er worden nieuwe materialen gebruikt in de fournituren en het gebruik van telemetrie is door de komst van GPS-systemen nog volop in ontwikkeling. Valkeniers werken samen met de Rijksuniversiteit Groningen in de ontwikkeling van radiografisch bestuurbare en sterk op roofvogels lijkende vliegende modellen. Toepassingen van deze technieken zijn onder meer verjaging op vliegvelden of schadebestrijding bij schadegevoelige gewassen.

2013-2017

- Er is een lesbrief gemaakt voor basisschoolleerlingen. Hij wordt sinds 2014 op vele basisscholen in heel Nederland gebruikt. De lesbrief is vanwege grote belangstelling vertaald in het Duits, Engels, Frans, Spaans en Arabisch en wordt nu wereldwijd gebruikt. Op diverse momenten is actief de publiciteit gezocht om de valkerij te profileren. Hierbij is er ook aandacht voor de overdracht naar jongeren.
- De valkerij is op diverse buitenmanifestaties vertegenwoordigd. Alle verenigingen hebben een jubileum gevierd en zich daarbij duidelijk geprofileerd met tentoonstellingen en andere activiteiten om mensen kennis te laten maken met de valkerij.
- Er is een interne evaluatie gestart binnen NOVO op basis waarvan een interne beleidsnotitie opleidingen is opgesteld. Er zijn knelpunten opgelost.
- Er is een evaluatie geweest van het examentraject, het mentoraat en de opleiding. De examinering is wat aangepast. De implementatie liep gelijk met de implementatie (2016) en inwerkingtreding (2017) van de nieuwe Wet Natuurbescherming.
- Innovatie blijft doorgaan. Er zijn nieuwe materialen gebruikt in de fournituren en het gebruik van telemetrie is door de komst van GPS-systemen nog volop in ontwikkeling.
- Valkeniers werken samen met de Rijksuniversiteit Groningen in de ontwikkeling van radiografisch bestuurbare en sterk op roofvogels lijkende vliegende modellen. Toepassingen van deze technieken zijn onder meer verjaging op vliegvelden of schadebestrijding bij schadegevoelige gewassen.
- Er zijn diverse activiteiten uitgevoerd die gericht waren op beleidsmakers en politici met als doel de belangen van de valkerij te behartigen in het kader van de nieuwe Wet Natuurbescherming. Er is schriftelijke input geleverd en er zijn door de verenigingen meerdere activiteiten georganiseerd waarbij politici zijn uitgenodigd om kennis te maken met de valkerij. Met succes, de beperking op het aantal valkeniersaktes vervalt, de woestijnbuizerd is toegevoegd als middel voor beheer en bestrijding, de mogelijkheden in vogelrichtlijnen zijn verruimd en de aktes zijn nu 5 in plaats van 1 jaar geldig.

- LEES MINDER

Contact

Nationaal Overleg Valkerij Organisaties (</nl/page/751/nationaal-overleg-valkerij-organisaties>)

Meerijlaan 30

2548 NN 's-Gravenhage

Noord Holland

Website (<http://www.valkeniers.org>)

FALCONRY

INVENTORY ○

Description

Falconry is the name for hunting with peregrine falcons and hawks. The bond between the falconer and his bird is very strong. Training focuses on shape, hunting techniques and returning to the glove of the falconer. In the Netherlands falconers hunt with captive-bred peregrine falcons and hawks. There are two main forms of falconry: the high flight and the low flight. For the high flight a peregrine falcon is flown in the 'waiting-on' style, which means that the bird waits high above the falconer and a hound until the wild animals are hunted. For the low flight the hawk or the peregrine falcon flies directly to its prey from the arm of the falconer. Both forms focus on the beauty of the flight. The game is needed for motivation and experience of the hunting bird. The game is often used as reward and as bait for the bird, and in some cases for human consumption. Falconers use specific tools, also called 'furniture', like the *hood*, the cover that deprives the bird of its sight and the *lure*, the artificial prey that is swung around on a cord to call the bird to return. This has resulted in a specific use of language.

- READ LESS

Community

Three falconry societies, the Falconry League Adriaan Mollen. Falconry Equipage Jacoba van Beieren and the Order of Dutch Falconers, are united in an overall foundation, Nationaal Overleg Valkerij Organisaties (National Council Falconry Organisations), NOVO for short, situated in Venhorst. Added together they have some two hundred members. Since 1986 the Falconry and Cigar Making Museum is established in Valkenswaard as well. The museum shows the history of falconry in the period 1650-1855.

- READ LESS

History

Already at the time of Charlemagne, who came to the Valkhof in Nijmegen and died in 814, falconry was performed on the territory of the current Netherlands. Hunting and falconry were noble activities. The duchy of Brabant was on the migration route of the peregrine falcon. In places like Leende and Valkenswaard falconry developed as of the sixteenth century. The region was very suitable for the hunting birds' catch. They were trained and then sold throughout Europe. Falconers from Valkenswaard and surroundings started leading equipages and found employment with all the major royal houses in Europe. After the French Revolution falconry almost entirely disappeared. In the middle of the nineteenth century falconry revived for a while under the lead of Prince Alexander, brother of King William III. He worked with Dutch falconers like Jan Bots and

Adriaan Mollen. Nevertheless, the last professional falcon catcher in the Netherlands, Karel Mollen, died in 1935. Shortly after his decease a group of people established the Dutch Falconry League. They wanted to reinvigorate the Dutch falconry. Their mission succeeded and in the twentieth century more societies were founded. The number of falconers increased, but they did not professionally engage in falconry anymore. As of the sixties of the last century falconry was put under pressure. Birds of prey were seriously threatened at the time. The social debate on hunting has consequences for the popularity of falconry.

- READ LESS

Contact

Nationaal Overleg Valkerij Organisaties (/en/page/751/nationaal-overleg-valkerij-organisaties)

Meerijlaan 30

2548 NN 's-Gravenhage

Noord Holland

Website (<http://www.valkeniers.org>)

RELATED

INTANGIBLE HERITAGE
Relief of Groningen
(/en/groningensontzet)

INTANGIBLE HERITAGE
Cow Market in Woerden
(/en/koeimartwoerden)

Kenniscentrum
Immaterieel Erfgoed
Nederland

Dutch Centre for Intangible Cultural Heritage

Culemborg, 8 November 2016

Re: evaluation of heritage safeguarding in 2012-2015 period

Dear board members,

We have carefully examined your heritage safeguarding plan and your evaluation of measures taken by your organisation to safeguard your tradition. The conclusions of our evaluation of your heritage safeguarding efforts in the 2012 to 2015 period are set out below.

On the basis of the documents you supplied, we have concluded that you are making every effort to safeguard your cultural heritage in the manner envisaged by UNESCO in the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. The actions you describe are clearly designed to pass on the intangible cultural heritage to future generations. We believe that they will help you solve the problems you describe and keep your tradition alive.

In 2018, we are required to report to UNESCO on the safeguarding of the intangible cultural heritage in the Netherlands. We will contact you on this matter in 2017.

We would be delighted to see you at one of our meetings, presentations or training sessions. Meanwhile we will continue to support your efforts to safeguard the cultural heritage wherever we can.

Yours sincerely,

Ineke Strouken
directeur

Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland |
Dutch Centre for Intangible Cultural Heritage

Multatulilaan 12
4103 NM Culemborg
0031 (0)30 276 02 44

info@immaterieelerfgoed.nl
www.immaterieelerfgoed.nl

KvK: 411 810 27
IBAN: NL 25 INGB 0680 5067 56
BIC: INGB NL 2A

Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel erfgoed

Aan het bestuur van de
Stichting Nationaal Overleg Valkerij Organisaties
Langstraat 8
5428 NA Venhorst

Re: inscription in the national inventory of intangible cultural heritage

Utrecht, 4 juni 2013

Dear board members,

It gives me great pleasure to inform you that the tradition of falconry has been inscribed in the national inventory of intangible cultural heritage in the Netherlands. We would like to take this opportunity to congratulate you on this achievement.

Falconry is intangible cultural heritage that is closely linked to the cultural identity of the province of Brabant. An enthusiastic group of people work with heart and soul to uphold this tradition.

In your nomination you gave a very clear description of falconry and falconers' impassioned involvement. You showed that you are committed to upholding this tradition, and to solving any problems that may arise in passing it on to future generations.

We hope that inscription in the national inventory will support the tradition of falconry. However, inscription is only a means and not an end in itself. For monitoring purposes, we would ask you to carry out a short evaluation every two years of activities in the field of heritage conservation, and give a brief overview of the current situation.

Inscription in the national inventory means that you now have the right to use the national inventory logo. The logo and the agreement on its use have been sent to you in a separate letter.

Yours faithfully,

Ineke Strouken
directeur VIE